

topluma “cahiliye toplumu” dememizin sebebi de bu anlama gelmektedir. Biz bilgilerimizin bir kısmını duyuları vasıtıyla elde ederiz. Yani gözlenebilen, öçülebilen, deneye tabi tutulabilen şeyleri duyularımızla kavrırız. Ayrıca aklimızla bu bilgileri süzgeçten geçirip belirli bir kural şecline getiririz. Ancak bu iki bilgi kaynağının kavrayamadığı, idrakin alamadığı pek çok şeyler vardır. İşte bu eksikliği “vahiy” bilgisi tamamlar. Onun için vahiyden destek almayan tüm bilgiler eksiktir ve yağı bitmiş bir kandile benzerler. Görünüşte, etrafı aydınlatmaya yaranan bir alet iken, yağı olmadığı için sadece bir görüntüden ibarettir. Einstein’in ifadesiyle, “İlimsiz din topal, dinsiz ilim ise kördür.” Yüce kitabımız Kur’an’a göre yaratılış amacımız, Allah’a kulluktur. Bu kulluk, sağlam bir bilgi ile ancak gerçekleşir. Bu bakımdan ilim, hedefe varacağımız rehberimiz olmalıdır. Çünkü ilim bir ışıklır; karanlıklar onunla aydınlanır. İlim şifadır; bütün hastalıklar onunla tedavi edilir. Yeterli ilimden yoksun olan inançilar, hurafelere boğulur. Sağlıklı ilimle beslenmeyen tutum ve tavırlar bir sarsıntıda yıkılıp giderler. Atasözlerimiz bu gerçekleri ne güzel ifade etmektedir: “Cahilin sofusu, şeytanın maskarasıdır.”, “Yarım doktor candan, yarı hoca dinden eder.” Kur’an’ın istediği ilim, sıradan bir anlama/bilme değildir. Biz bilgiyi kendimize mal etmeliyiz, onu hazmedip özümsemeliyiz. Aynen maddî gıdaların hazmedildiği gibi, zihنî gıdaların da varsa posalarını atmali, fitratımıza ve bünyemize uygun hâle getirmeliyiz. Mesela arı, her çiçekten bal özü alır ama o hazmedilmiş, artık çiçek olmaktan çıkılmış, kendine has bir bal olmuştur. Yüce Dinimiz okumaya ve ilim elde etmeye büyük önem vermiştir. Sevgili Peygamberimize inen ilk ayetlerde okumaktan, kalemden, eğitim ve öğretimden bahsedilmiştir:

اِقْرَاْ

بِاسْمِ

رَبِّكَ

الَّذى

خَلَقَ -

خَلَقَ

الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ -

اِقْرَاْ

وَرَبُّكَ

الْاَكْرَمُ -

اَلَّذى

عَلَّمَ

بِالْقَلَمِ -

عَلَّمَ

الْاِنْسَانَ يَعْلَمْ “Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı ‘alak’dan yarattı. Oku! Senin Rabbin en cömert olandır. O, kaleme yazmayı öğretendir, insana bilmediğini öğretendir. ” (Alak, 96/1-5) Bakara suresi 30. ayette belirtildiği üzere,

وَاِذْ قَالَ

رَبُّكَ

لِلْمَلَئِكِ

14;ةِ اِنِّى
جَاعِلٌ فىِ
اْلاَرْضِ
خَلِيفَةً ‏
قَالُوآ
اَتَجْعَلُ
فِيهَا مَنْ
يُفْسِدُ
فِيهَا
وَيَسْفِكُ
الدِّمَآءَ
وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ
وَنُقَدِّسُ
لَكَ قَالَ ‏
اِنِّى
اَعْلَمُ مَا
لاَ
تَعْلَمُونَ
”Hani, Rabbin meleklerle, ”Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım” dedi. Onlar, ”Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birini mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamdederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz.” dedi. Allah da, ”Ben sizin bilmediğinizi bilirim” dedi. İlk insan yaratılıp meleklerle arz edilince Allah tarafından kendisine isimler öğretılmıştır. Allah’ın, kendisine eşyanın tüm isimlerini öğretmesi sayesinde insan, meleklerden üstün olabilmiş ve bu ilim sıfatından dolayı halife vasfinı kazanmıştır. Halifelik özelliğinin gerçekleşmesi için de, mutlaka kullanması gereken araçların başında ilim gelir. İnsanı hem bu dünyada hem de ahirette kurtaracak olan ilime işaret eden sevgili Peygamberimiz (s.a.s), ”طَلَبُ
الْعِلْمِ
فَرِيضَةٌ
عَلَى ”كُلِّ
مُسْلِمٍ ”İlim tahsil etmek, her müslüman erkek ve kadına farzdır.” (İbn Mâce, ”Mukaddime”, 17 (229)) buyurarak ilmin ne kadar önemli bir değer olduğunu bizlere duyurmuştur. İlimle ilgili sayamayacağımız kadar ayet ve hadislerden örnekler vermemiz mümkündür. Ancak bir ayet ve bir hadis zikrederek konuyu bitirmek istiyorum. … ”اِنَّمَا
يَخْشَى
اللهَ مِنْ
عِبَادِهِ
الْعُلَمَؤُا
اِنَّ اللهَ
عَزِيزٌ
غَفُورٌ Yüce Allah buyurur ki:
”Allah’la karşı ancak; kulları içinden âlim olanlar derin saygı duyarlar. üphesiz Allah mutlak güçsahibidir, çok bağışlayandır.” (Fatır,

35/28) يُوزَنُ
يَوْمَ
الْقِيَامَةِ
مِدَادُ
الْعُلَمَاءِ
وَدَمُ
الشُّهَدَاءِ Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) de şöyle buyurur: “Kiyamet gününde
âlimlerin mürekkebi, şehitlerin kanı ile tartılır.” (Aclûnî, Keşfu’l-Hafâ, II/400) Dr. Zafer KOÇ

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler